

Posudek vedoucí práce:

Veronika Dudková: Initiating Acts in Classroom Discourse, Praha 2008, 130 s.

Diplomová práce Veroniky Dudkové se zabývá mezioborovým tématem, v němž se kombinují pragmatická a didaktická hlediska. Zkoumá určitou složku diskursu realizovaného ve výuce. Zaměřuje se totiž výlučně na iniciace učitele při výuce angličtiny na střední škole. Volbou samotného tématu, jakož i volbou teoretického zázemí pro jeho zpracování tak autorka úzce navazuje na birminghamskou tradici analýzy autentického diskursu probíhajícího při výuce. Autorka však svoji pozornost upřela výlučně na nerodilé mluvčí (všechny učitelky, jejichž výuku zkoumala, užívaly angličtinu jako cizí jazyk při výuce studentů, kteří též byli nerodilými mluvčími). Práce se však pokouší zkoumat tendence ve využití iniciací a jejich proměny dle rozmanitých didaktických faktorů (např. dle stupně pokročilosti cílových studentů, dle typu dovedností, dle stupně gymnázia, aj.)

Pro účely svého výzkumu autorka sebrala autentický materiál. Pořídila nahrávky čtyř vyučovacích hodin angličtiny u čtyř různých zkušených vyučujících působících na různých typech středních škol v Praze a na Kladně. Pořídila též jejich přepis, z kterého se vybrala a analyzovala pouze iniciační složku učitele. Je škoda, že autorka k práci nepřiložila celý korpus (například v elektronické podobě), z jehož ko-textu by bylo lépe patrné, s jakým záměrem byla ta která iniciace užitá. Na druhé straně je třeba ocenit, že autorka předložila své hodnocení v tabelizované podobě, že se neuchýlila pouze ke statistickým sumářům a zejména že pracovala též s kategorií dvojznačnosti či víceznačnosti iniciací. V této souvislosti by bylo snad ještě záslužné důkladněji promyslet otázku, zda a jak může častá tenze mezi funkcí iniciace a jejím formálním ztvárněním též souviset s dílčími didaktickými cíli učitelek při výuce nerodilých studentů.

Na základě analýzy korpusového materiálu autorka sleduje modifikace typické skladby konverzace v prostředí školním, naznačuje hlavní tendence v uplatnění základních typů iniciací. V tomto ohledu je klíčová zejména formulace důvodů, pro které se vydělila jakožto výrazná tendence uplatňovat direktivy spíše než žádosti. Práce nadto předkládá jemnější analýzu a naznačuje, které partikulární typy hlavních druhů iniciací jsou pro výuku typické.

Dalším obohacením tradice je pak samotné zavedení četných ryze didaktických faktorů, a jejich usouvztažení s parametry pragmatickými. Jedná se zejména o vliv velikosti skupin studentů na volbu iniciace učitele, dále hledisko čtyř základních dovedností, typ učebních sekvencí, jakož o proměny v hustotě iniciací na vyučovací jednotku dle stupně gymnázia. Ačkoli autorka sice sleduje celou řadu didaktických parametrů, zároveň náležitě podotýká, že jde pouze o jisté tendence, které by bylo třeba prověřit na rozsáhlejší vzorku materiálu.

Práce je psána čtivě, a formulována na velmi dobré úrovni. Po grafické stránce je text přehledně zpracovaný, orientaci usnadňuje např. desetinné členění kapitol či tabulky.

Pro všechny výše uvedené důvody, zejména pro samotnou mezioborovost studie, pro důsledně uplatňovaný empirický přístup a konzistentnost analýz studii doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím jako výbornou.

Květen, 2008